

langvarige "sønderjyske" tilstande? Endda citerer Poul Meyer sig selv for i april 1940 at have opfordret til at "tage sangbogen frem".

Hvad Poul Meyer fortæller om sit virke i Sydslesvig-bevægelsen var det i bogen jeg vidste mindst om. Jeg havde andre meninger dengang, og mere er der egentligt ikke at sige når det skal ske i få ord. Men det er interessant læsning.

Som vore studerende vil vide var Poul Meyer og jeg enige om noget fundamentalt videnskabsteoretisk, han ved at sondre mellem værditeori og kausalteori, jeg efterhånden snarere mellem normative og kognitive aspekter. Hans udgangspunkt var nok snarest den logiske positivisme, formidlet gennem Sverige, mit mere Max Weber. Men konsekvenserne for forskning og undervisning var nok sammenfaldende. I *Nederlag* er det let for læseren at iagttage de værdier Poul Meyer har ladet sig styre af. Selv om jeg har en anden udtryksmåde håber jeg mine træder tydeligt frem i denne anmeldelse. Statskundskaben har fra første færd trivedes godt ved at være pluralistisk.

Erik Rasmussen
Institut for Statskundskab

Morten Kelstrup (ed.), *European Integration and Denmark's Participation*, Copenhagen: Political Studies Press, 1992, 383 s., kr. 175,00.

Bogen består af tre dele. Første del behandler teoretiske problemer forbundet med at forstå den europæiske udvikling, anden del udviklingen i EF, mens tredje del omhandler Danmarks politik i forhold til europæisk integration.

I en indledende artikel gennemgår Morten Kelstrup den politiske teoris bestræbelser på at få overblik over og forklare europæisk integration. Der tages udgangspunkt i, at integrationsfænomenet kan opfattes som liggende mellem to af statskundskabens subdiscipliner, International Politik og Komparativ Politik. På det grundlag anskues EF under en systemteoretisk synsvinkel, som den er formuleret af David Easton. Den systemteoretiske fremstilling viser EF-systemets særdeles komplekse karakter, men samtidig fremgår det - som Kelstrup selv skriver - at systemsynsvinklen har begrænset værdi ved mere dybtgående analyser af EF. Efter en værdifuld oversigt over de klassiske integrationsteorier og diskussion af deres holdbarhed, omtales dynamiske faktorer, som påvirker EF's udvikling, og til sidst formuleres centrale teoretiske og politiske problemer i europæisk integration.

Artiklen er præget af Kelstrups grundighed og store - til tider *for* store - forsigtighed som forsker.

I sin anden artikel gennemgår Morten Kelstrup sikkerhedsproblemer i det nye Europa. Centralt står forfatterens engagement i det "brede" sikkerhedsbegreb. Ifølge Kelstrup kan "security" relateres til forskellige niveauer i det internationale system: det internationale, det regionale, det statslige, det samfunds-

langvarige "sønderjyske" tilstande? Endda citerer Poul Meyer sig selv for i april 1940 at have opfordret til at "tage sangbogen frem".

Hvad Poul Meyer fortæller om sit virke i Sydslesvig-bevægelsen var det i bogen jeg vidste mindst om. Jeg havde andre meninger dengang, og mere er der egentligt ikke at sige når det skal ske i få ord. Men det er interessant læsning.

Som vore studerende vil vide var Poul Meyer og jeg enige om noget fundamentalt videnskabsteoretisk, han ved at sondre mellem værditeori og kausalteori, jeg efterhånden snarere mellem normative og kognitive aspekter. Hans udgangspunkt var nok snarest den logiske positivisme, formidlet gennem Sverige, mit mere Max Weber. Men konsekvenserne for forskning og undervisning var nok sammenfaldende. I *Nederlag* er det let for læseren at iagttage de værdier Poul Meyer har ladet sig styre af. Selv om jeg har en anden udtryksmåde håber jeg mine træder tydeligt frem i denne anmeldelse. Statskundskaben har fra første færd trivedes godt ved at være pluralistisk.

Erik Rasmussen
Institut for Statskundskab

Morten Kelstrup (ed.), *European Integration and Denmark's Participation*, Copenhagen: Political Studies Press, 1992, 383 s., kr. 175,00.

Bogen består af tre dele. Første del behandler teoretiske problemer forbundet med at forstå den europæiske udvikling, anden del udviklingen i EF, mens tredje del omhandler Danmarks politik i forhold til europæisk integration.

I en indledende artikel gennemgår Morten Kelstrup den politiske teoris bestræbelser på at få overblik over og forklare europæisk integration. Der tages udgangspunkt i, at integrationsfænomenet kan opfattes som liggende mellem to af statskundskabens subdiscipliner, International Politik og Komparativ Politik. På det grundlag anskues EF under en systemteoretisk synsvinkel, som den er formuleret af David Easton. Den systemteoretiske fremstilling viser EF-systemets særdeles komplekse karakter, men samtidig fremgår det - som Kelstrup selv skriver - at systemsynsvinklen har begrænset værdi ved mere dybtgående analyser af EF. Efter en værdifuld oversigt over de klassiske integrationsteorier og diskussion af deres holdbarhed, omtales dynamiske faktorer, som påvirker EF's udvikling, og til sidst formuleres centrale teoretiske og politiske problemer i europæisk integration.

Artiklen er præget af Kelstrups grundighed og store - til tider *for* store - forsigtighed som forsker.

I sin anden artikel gennemgår Morten Kelstrup sikkerhedsproblemer i det nye Europa. Centralt står forfatterens engagement i det "brede" sikkerhedsbegreb. Ifølge Kelstrup kan "security" relateres til forskellige niveauer i det internationale system: det internationale, det regionale, det statslige, det samfunds-

mæssige og individniveauet. Endvidere kan man tale om sikkerhed i den militære, den politiske, den økologiske og den samfundsmæssige sektor. For eksempel hedder det om samfundssikkerhed ("societal security"), at det vedrører "the ability of a society to persist in its essential character under changing conditions and possible or actual threats" (p. 141). Men - skriver Kelstrup - sikkerhed er noget endnu bredere: "The following discussion suggests that we have not yet reached the limits to the 'broadness' of security thinking" (p. 133).

Efter således at have benævnt stort set ethvert samfundsproblem som et "sikkerhedsproblem" består artiklen af en lang række overvejelser frem og tilbage om, hvori Europas "new insecurities" består. Denne brede og ofte meget svævende gennemgang viser, at når forskningen ureflektet overtager ideen om, at "vi bør have et bredere sikkerhedsbegreb", går det ud over den analytiske klarhed. Vi præsenteres for en forbløffende kritikløs accept af forestillingen om "sikkerhed" som et altomfattende prestigebegreb, man anstændigvis ikke - ej heller i *forskningsøjemed* - kan give et blot nogenlunde præcist indhold. Det er ikke så underligt, at Kelstrup som svar på spørgsmålet "What is the nature of the 'new insecurities' in Europe?", må advare "It is not easy to answer this question adequately" (p. 139).

Artiklen er en usædvanlig klar illustration af, at forskningen kan være på vej ud i helt uoverkommelige problemer med den stadige optagethed af, om vor definition af "sikkerhed" nu har fået "det hele" med.

Et af de mest interessante bidrag til bogens anden del om udviklingen i EF er Hans Mouritzens sammenlignende analyse af Kommissionens indflydelse på tre områder: landbrugspolitikken, det indre marked og udenrigspolitikken. Udgangspunktet er en model af sagområdernes art som det afgørende for forholdet mellem Kommissionens indflydelse og de nationale regeringers. Modellen opererer med to dimensioner, hvor den ene går på skellet mellem "high politics" og "low politics" og den anden på, om det givne politik-ønske udspringer af et behov inden for et land eller mellem landene. Med udgangspunkt i denne model og anvendelse af en frugtbar analytisk skarphed når Mouritzen flere interessante konklusioner, som kaster nyt lys på EF-systemets struktur og virkemåde.

I bogens tredje del bidrager Tim Knudsen med en gennemgang af, hvad der kaldes dansk "statskultur", der dækker over de politisk-administrative institutioner og deres afspejling af landets kultur. Vi kommer langt tilbage i historien - for eksempel er der tre sider om Enevælden 1660-1848 - og der gives en bred skildring af velfærdsstatens historiske udvikling. Gennemgangen munder ud i nogle konklusioner om, hvorledes modsætningerne i Danmarks forhold til europæisk integration afspejles af forskellen mellem vore to nationalmelodier: den martialske "Kong Christian" og den folkelige "Der er et yndigt land". Flere af Knudsens påstande kan i høj grad diskuteres, men det er alligevel et interessant bidrag til forståelsen af tvetydigheden i dansk Europapolitik.

Slutteligt bør det bemærkes, at to af artiklerne om Danmarks forhold til EF konkluderer ret så forskelligt. Hans Branner slutter en gennemgang af 40 års dansk Europapolitik præget af pragmatisk funktionalisme med den overrasken-

de bemærkning, at den kan have "cleared the way for pragmatic federalism" (p. 324). Hans Jørgen Niensens analyse af danske vælgeres holdninger ved afstemningen d. 2. juni konkluderer derimod, at der ikke er "much federalist thinking among the Danes" (p. 376).

Begge artikler er nyttige at læse i studiet af dansk EF-politik. Men når vi specielt ser på deres forskellige konklusioner, synes Hans Jørgen Nielsen at have det mest solide grundlag for *sin* konklusion.

Erik Beukel
Institut for Erhvervsret og Politologi

Poul Erik Mouritzen (red.), *Managing Cities in Austerity. Urban Fiscal Stress in Ten Western Countries*, London: Sage, 1992, 242 s., kr. 466,00.

Dette ligner umiddelbart en af de almindelige internationale antologier med en række løst sammenhængende bidrag fra forskellige lande fra et tilfældigt seminar - men er det bestemt ikke! Det er tværtimod en meget velfunderet delrapport fra et stort amerikansk-europæisk forskningsprojekt, der sigter mod at finde og udbrede måder at forvalte den vestlige verdens økonomisk trængte byer billigere og bedre på. Om man vil, er det et internationalt moderniseringsprogram i forskerregi. Det startede med databaseopbygning i USA og brede sig siden via ECPR til 35 lande i Europa og resten af verden. I undersøgelsen her indgår sammenligninger af USA, Canada, England, Tyskland, Frankrig, Italien, Danmark, Sverige, Norge og Finland. Det siger noget om Skandinaviens og ikke mindst Danmarks - og redaktørens - position på dette felt, at bidragene herfra langt hen ad vejen sætter både scenen og takten (Mouritzen, Baldersheim, Bokenstrand, Houlberg Nielsen, Magnusson og Ylönen). Det er næppe et udslag af den credo, projektets koordinator Terry Clark fremlægger i sin indledning: "Austerity is an issue that links the less affluent countries of the world with others, and with which the less affluent countries have had more experience. Thus they may be able to offer some distinctive lessons" (p. ix). Det er snarere sådan, at de bedst kørende, når de presses, leverer de bedste og mest innovative løsninger. Det er her, ressourcerne dertil er bedst og behovet for en fortsat velfungerende offentlig infrastruktur er størst. Det kan de andre måske lære noget af, hvis de engang skulle blive så velhavende, at de kunne opfatte en midlertidig nedgang som et problem, der kunne løses ved administrativ opfindsomhed.

Ud over omfattende nationale databaser, komparative nationale systembeskrivelser og interviews med politikere og embedsmænd i diverse lokalforvaltninger er analyser og anbefalinger også delvis krydret med erfaringer fra steder som Farum, Oslo, Liverpool og New York, men det konstituerende er den tværgående, komparative analyse af de objektivt målbare forhold. Der er ingen lande- eller caseanalyser, kun eksempler hist og her.